

Oponentský posudek na bakalářskou práci „Výběr celebrity jako idolu středoškolských studentů“ (Kristýna Lavická, 2012)

vypracoval: Mgr. et Mgr. Ondřej Špaček

Předložená bakalářská práce se věnuje tomu, jakým způsobem jsou celebrity vnímány současnou mládeží a jakou roli tak mohou mít jako vzory v socializačním procesu. V teoretické části práce jsou diskutovány proměny společnosti spojené s rozvojem elektronických médií, které zahrnují i změny v podobě a povaze významných sociálních vazeb v socializačním procesu. Dále se autorka zaměřuje na základní poznatky o české mládeži prostřednictvím výzkumů Petra Saka. Třetí část je věnována diskuzi pojmu celebrita a jeho konotacím v dnešní společnosti. Samotný empirický výzkum je založen na analýze 80 slohových prací žáků učilišť a gymnázií ve věku 15-16 let. Prostřednictvím obsahové analýzy autorka přináší zjištění o rozdílné volbě, vnímání a hodnocení celebrit, a to jak mezi žáky obou typů škol, tak mezi chlapci a dívkami.

Na práci oceňuji především logicky strukturovaná teoretická východiska, která jsou dobrým podkladem pro formulaci výzkumné otázky. Vítám, že autorce se podařilo vyhnout se obvyklé tendenci k moralizování, které je s tímto tématem spojeno, a problém pojednala sociologicky relevantně za použití adekvátních teorií. Teoretická část trpí jednou výraznější inkonzistencí, kterou je průběžné zaměňování pojmů celebrita a idol. Zásadní odlišnost ve významu obou těchto pojmů je snad zřejmá. Tento problém se následně projevuje i v zadání slohové práce, které je formulované jako „Celebrity kolem nás“ (viz str. 28), což rozhodně není dobré východisko pro výzkum idolů (vzorů) mládeže. Výpovědi se tak nutně pohybují ve světě (převážně hudebních) celebrit, spíše než že by z nich bylo možné získat obraz o osobnostech, které studenty ovlivňují.

Jako podstatnější problém ale shledávám způsob řešení empirické části práce. Samotný sběr dat prostřednictvím slohových prací je osvěžující a vhodnou metodou, která může být pro studenty relativně přirozená a nevytváří tak umělé situace, jako dotazník či řízený rozhovor. Autorka správně uvádí, že obsahovou analýzu je možné vést kvantitativním i kvalitativním způsobem (str. 27). Ze způsobu, kterým data prezentuje, pak předpokládám, že zvolila první způsob (v samotném textu jsem tuto volbu a její zdůvodnění nenašel). To je v kontextu daného výzkumu podle mého názoru ta horší cesta. Ochudila se tak o možnost proniknout hlouběji do výpovědí studentů a získat tak poznatky přesahující povrchní kvantitativní zpracování údajů. Takto by stejně, a nejspíše daleko průkaznější, výsledky získala i zběžným dotazníkovým šetřením, kde by se vyhnula problému nedostatečné standardizace. Představené výsledky navíc postrádají i zcela základní posouzení zjištěných četností pomocí nástrojů statistické analýzy. Dále z popisu není jasné, podle čeho autorka vybrala analyzovaný vzorek 80 slohových prací z celkového počtu získaných textů.

Z formálního hlediska je práce na relativně dobré úrovni. Místy postrádám odkazy na zdroje (např. str. 5 dole, str. 19), na str. 15 je použit odlišný způsob odkazování a v práci se někdy objevují citelné překlepy. K diskuzi výsledků bych ještě podotkl, že v odborném textu, jakým je i bakalářská práce, by neměly být věci pouze proto, že je autorka chce zmínit (viz např. str. 35), ale vždy by měly být jasné zdůvodněné a interpretované.

Celkově považuji práci za velice nevyváženou. Velice dobrý teoretický úvod ústící v relevantní a poměrně rozmyšlenou výzkumnou otázku je shozen nekvalitní, povrchní a nedostatečnou analýzou sebraných dat. Vzhledem k tomu práci sice doporučuji k obhajobě, ale navrhuji ji hodnotit známkou dobře.

V Praze dne 7. 8. 2012

Mgr. et Mgr. Ondřej Špaček